

ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

Πρόκειται για μια συζήτηση με επιχειρήματα σε δραματοποιημένο περιβάλλον με βασικό στόχο τη σφαιρική προσέγγιση ενός θέματος και την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης.

Δύο ομάδες πέντε (5) μαθητών / μαθητριών αναλαμβάνουν να υποστηρίξουν ένα θέμα της επικαιρότητας, εθνικό ή διεθνές, που μοιάζει δύσκολο να επιλυθεί (το ποια ομάδα θα είναι υπέρ και ποια κατά αποφασίζεται με κλήρωση). Κατά την προετοιμασία, η ομάδα αναμένεται να αναθέσει έναν **ρόλο** σε κάθε μέλος της, ώστε να παρουσιαστούν **όσο το δυνατόν περισσότερες πλευρές και τομείς επιχειρηματολογίας του θέματος**. Για παράδειγμα, στο θέμα «Πρέπει να επιστρέψουν τα Μάρμαρα του Παρθενώνα στην Ελλάδα», η μία ομάδα (υπέρ του θέματος) θα μπορούσε να περιλαμβάνει ρόλους, όπως έναν αρχαιολόγο και τον διευθυντή του Μουσείου Ακρόπολης, ενώ η άλλη ομάδα (κατά του θέματος) θα μπορούσε να έχει τους ρόλους ενός απόγονου του Λόρδου Έλγιν και ενός εκπροσώπου της βρετανικής κυβέρνησης.

Αναμένεται οι ομάδες να καταρτίσουν την επιχειρηματολογία τους με συνέπεια στον ρόλο, τόσο ως προς το περιεχόμενο όσο και ως προς το ύφος. Ωστόσο, η υπερβολική θεατρικότητα δεν θεωρείται απαραίτητη, καθώς ο στόχος είναι η συζήτηση και όχι η δημιουργία ενός θεατρικού δρώμενου.

Τα **θέματα** της συζήτησης αντλούνται από την επικαιρότητα και γι' αυτό ο κύριος τρόπος προετοιμασίας συστήνεται να είναι η αποδελτίωση άρθρων, η συζήτηση με ειδικούς, οι συνεντεύξεις, η συγγραφή κειμένων στο ιστολόγιο του σχολείου / του ομίλου, η έκδοση εφημερίδας κ.ά. συναφείς διαδικασίες. Η ομάδα αναμένεται να αναλύσει τις κύριες πλευρές ενός θέματος και να προσπαθήσει να δώσει τις δικές της λύσεις στο πρόβλημα, με **ευρηματικότητα και πρωτοτυπία**, βασισμένη σε **γνώσεις και λογικούς συλλογισμούς**.

Οι ρόλοι

Ένα μέλος από κάθε πενταμελή ομάδα γίνεται **συντονιστής** και οι υπόλοιποι τέσσερις αναλαμβάνουν **ρόλους σχολιαστών** ανάλογα με το θέμα. Οι δύο **συντονιστές**:

α) Την πρώτη φορά που μιλούν, παρουσιάζουν, με 4-5 προτάσεις, τη **γενική φιλοσοφία** της άποψης που υποστηρίζουν.

β) Μεταξύ των ομιλιών **σχολιάζουν** ό,τι ακούστηκε και **δίνουν τον λόγο** πολύ σύντομα με 2-3 προτάσεις. Ονοματίζουν, με το κανονικό τους ονοματεπώνυμο, τους σχολιαστές σε ρόλο και αναφέρουν και την ιδιότητά τους.

γ) Στο τέλος κάνουν τη **σύνοψη των κύριων σημείων της συζήτησης**, δίνοντας έμφαση στην οπτική που υποστηρίζουν.

Οι υπόλοιποι που έχουν λάβει **ρόλο σχολιαστών** παίρνουν τον λόγο διαδοχικά: μιλάει πρώτα ένα μέλος της ομάδας που είναι Υπέρ του θέματος, απαντά κάποιος από την ομάδα που είναι Κατά, συνεχίζει ένας δεύτερος σχολιαστής της ομάδας Υπέρ κ.ο.κ. (βλ. αναλυτικά παρακάτω τον πίνακα). Η σειρά δεν χρειάζεται να είναι προκαθορισμένη και η ομάδα, με φυσικό τρόπο, μπορεί να συντονίζεται επιτόπου για το ποιος επιθυμεί να απαντήσει. Ο στόχος είναι να παρουσιαστεί μια ρέουσα συζήτηση και όχι μια «στημένη» ανταλλαγή επιχειρημάτων.

Η σειρά και ο ρόλος των ομιλητών/-τριών:

-Συντονιστής/-στρια Ομάδας Υπέρ: Καλωσορίζει, εισάγει στο θέμα και στη φιλοσοφία της άποψης που υποστηρίζει και καλεί τον/την 1^ο-η ομιλητή/-τρια της Ομάδας Υπέρ αναφέροντας ονοματεπώνυμο και ιδιότητα.

-1^ο/^η Ομιλητής/-τρια Ομάδας Υπέρ: Εκθέτει τις απόψεις του/της σύμφωνα με τον ρόλο του/της και στο τέλος δέχεται ερώτηση, αν τεθεί.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Υπέρ: Σχολιάζει σύντομα όσα ακούστηκαν και δίνει τον λόγο στον/στη Συντονιστή/-στρια της Ομάδας Κατά.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Κατά: Καλωσορίζει, εισάγει στο θέμα και στη φιλοσοφία της άποψης που υποστηρίζει και καλεί τον/την 1^ο-η ομιλητή/-τρια της Ομάδας Κατά αναφέροντας ονοματεπώνυμο και ιδιότητα.

-1^ο/^η Ομιλητής/-τρια Ομάδας Κατά: Εκθέτει τις απόψεις του/της σύμφωνα με τον ρόλο του/της, αντικρούοντας με συντομία τα βασικά σημεία της τοποθέτησης του/της προηγούμενου/-ης ομιλητή/-τριας και στο τέλος δέχεται ερώτηση, αν τεθεί.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Κατά: Σχολιάζει σύντομα όσα ακούστηκαν και δίνει τον λόγο στον/στη Συντονιστή/-στρια της Ομάδας Υπέρ.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Υπέρ: Ευχαριστεί και με φυσικό τρόπο καλεί τον/την 2^ο-η ομιλητή/-τρια της Ομάδας Υπέρ, αναφέροντας ονοματεπώνυμο και ιδιότητα.

-2^ο/^η Ομιλητής/-τρια Ομάδας Υπέρ: Εκθέτει τις απόψεις του/της σύμφωνα με τον ρόλο του, αντικρούοντας με συντομία τα βασικά σημεία της τοποθέτησης του/της προηγούμενου/-ης ομιλητή/-τριας και στο τέλος δέχεται ερώτηση, αν τεθεί.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Υπέρ: Σχολιάζει σύντομα όσα ακούστηκαν και δίνει τον λόγο στον/στη Συντονιστή/-στρια της Ομάδας Κατά.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Κατά: Ευχαριστεί και με φυσικό τρόπο καλεί τον/την 2^ο-η ομιλητή/-τρια της Ομάδας Κατά αναφέροντας ονοματεπώνυμο και ιδιότητα.

-2^ο/^η Ομιλητής/-τρια Ομάδας Κατά: Εκθέτει τις απόψεις του/της σύμφωνα με τον ρόλο του/της, αντικρούοντας με συντομία τα βασικά σημεία της τοποθέτησης του/της προηγούμενου/-ης ομιλητή/-τριας και στο τέλος δέχεται ερώτηση, αν τεθεί.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Κατά: Σχολιάζει σύντομα όσα ακούστηκαν και δίνει τον λόγο στον/στη Συντονιστή/-στρια της Ομάδας Υπέρ.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Υπέρ: Ευχαριστεί και με φυσικό τρόπο καλεί τον/την 3^ο-η ομιλητή/-τρια της Ομάδας Υπέρ, αναφέροντας ονοματεπώνυμο και ιδιότητα.

-3^ο/^η Ομιλητής/-τρια Ομάδας Υπέρ: Εκθέτει τις απόψεις του/της σύμφωνα με τον ρόλο του/της, αντικρούοντας με συντομία τα βασικά σημεία της τοποθέτησης του/της προηγούμενου/-ης ομιλητή/-τριας και στο τέλος δέχεται ερώτηση, αν τεθεί.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Υπέρ: Σχολιάζει σύντομα όσα ακούστηκαν και δίνει τον λόγο στον/στη Συντονιστή/-στρια της Ομάδας Κατά.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Κατά: Ευχαριστεί και με φυσικό τρόπο καλεί τον/την 3^ο-η ομιλητή/-τρια της Ομάδας Κατά αναφέροντας ονοματεπώνυμο και ιδιότητα.

-3^ο/^η Ομιλητής/-τρια Ομάδας Κατά: Εκθέτει τις απόψεις του/της σύμφωνα με τον ρόλο του/της, αντικρούοντας με συντομία τα βασικά σημεία της τοποθέτησης του/της προηγούμενου/-ης ομιλητή/-τριας και στο τέλος δέχεται ερώτηση, αν τεθεί.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Κατά: Σχολιάζει σύντομα όσα ακούστηκαν και δίνει τον λόγο στον/στη Συντονιστή/-στρια της Ομάδας Υπέρ.

- **Συντονιστής/-στρια Ομάδας Υπέρ:** Ευχαριστεί και με φυσικό τρόπο καλεί τον/την 4^ο/^η ομιλητή/-τρια της Ομάδας Υπέρ, αναφέροντας ονοματεπώνυμο και ιδιότητα.

-4^ο/^η Ομιλητής/-τρια Ομάδας Υπέρ: Εκθέτει τις απόψεις του/της σύμφωνα με τον ρόλο του/της, αντικρούοντας με συντομία τα βασικά σημεία της τοποθέτησης του/της προηγούμενου/-ης ομιλητή/-τριας και στο τέλος δέχεται ερώτηση, αν τεθεί.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Υπέρ: Σχολιάζει σύντομα όσα ακούστηκαν και δίνει τον λόγο στον/στη Συντονιστή/-στρια της Ομάδας Κατά.

- **Συντονιστής/-στρια Ομάδας Κατά:** Ευχαριστεί και με φυσικό τρόπο καλεί τον/την 4^ο/^η ομιλητή/-τρια της Ομάδας Κατά αναφέροντας ονοματεπώνυμο και ιδιότητα.

-4^ο/^η Ομιλητής/-τρια Ομάδας Κατά: Εκθέτει τις απόψεις του σύμφωνα με τον ρόλο του, αντικρούοντας με συντομία τα βασικά σημεία της τοποθέτησης του/της προηγούμενου/-ης ομιλητή/-τριας και στο τέλος δέχεται ερώτηση, αν τεθεί.

- Συντονιστής/-στρια Ομάδας Κατά: Σχολιάζει σύντομα όσα ακούστηκαν και δίνει τον λόγο στον/στη Συντονιστή/-στρια της Ομάδας Υπέρ.

- **Συντονιστής/-στρια Ομάδας Υπέρ:** Συνοψίζει τη συζήτηση, δίνοντας έμφαση στη γενικότερη φιλοσοφία και στα επιχειρήματα της ομάδας του/της και, αν χρειάζεται, συμπληρώνει αντικρούσεις.

- **Συντονιστής/-στρια Ομάδας Κατά:** Συνοψίζει τη συζήτηση, δίνοντας έμφαση στη γενικότερη φιλοσοφία και στα επιχειρήματα της ομάδας του/της και, αν χρειάζεται, συμπληρώνει αντικρούσεις.

Η διάρκεια

Η ομάδα προετοιμάζεται για 30 λεπτά, χωρίς έντυπο ή ηλεκτρονικό υλικό στη διάθεσή τους. **Ειδικά για τους διαδικτυακούς αγώνες 2021 επιτρέπεται η χρήση πηγών κατά την προετοιμασία.** Και οι δέκα ομιλητές έχουν **3-4 λεπτά στη διάθεσή τους**, για να διατυπώσουν τις απόψεις τους (οι συντονιστές έχουν αυτόν τον χρόνο στο τέλος, για τη σύνοψη της συζήτησης). **Μετρούν και ελέγχουν μόνοι τον χρόνο τους** και οι κριτές παρεμβαίνουν μόνο εάν ξεπεραστεί ο ανώτατος χρόνος κατά 30-40 δευτερόλεπτα.

Ερωτήσεις

Μετά το πέρας κάθε ομιλίας κάθε ομιλητής/-τρια δέχεται ένα ερώτημα (όχι περισσότερα, για λόγους οικονομίας χρόνου), εφόσον τεθούν προς απάντηση από όσους/-ες υποστηρίζουν την αντίθετη άποψη. Αφού ολοκληρώσει την ομιλία του/της, προσθέτει μια φράση όπως «Είμαι στη διάθεσή σας για τυχόν ερωτήσεις». **Η ερώτηση (όχι τοποθέτηση) δεν πρέπει να διαρκεί πάνω από 15 δευτερόλεπτα και η απάντηση όχι περισσότερο από 1 λεπτό. Οι συντονιστές δεν απαντούν σε ερωτήσεις σε καμία φάση της συζήτησης.**

Στοιχεία κρίσης

- 1. Περιεχόμενο (1-15 βαθμοί):** σχέση με το θέμα, ανάπτυξη ποικίλων διαστάσεων, έγκυρη και ορθή επιχειρηματολογία, τεκμηρίωση, ποιότητα ιδεών, πρωτοτυπία, ευρηματικότητα, ερωτήσεις.
- 2. Παρουσία ομιλητή – εκφορά (1-15 βαθμοί):** ύφος και κινήσεις συνεπείς με τον λόγο χωρίς υπερβολές, ευφράδεια και άνεση, οπτική επαφή, αυτοπεποίθηση, φυσικότητα, ευγένεια, ενεργητική ακρόαση.
- 3. Δομή (1-10 βαθμοί):** διαύγεια σκέψης και συνοχή, αλληλουχία, ομαλή μετάβαση από τη μία ιδέα στην επόμενη, ολοκληρωμένη ομιλία με αρχή – μέση – τέλος.
- 4. Ομαδικότητα (1-10 βαθμοί):** αλληλοσυμπλήρωση, σφαιρική προσέγγιση, ισότιμη κατανομή, αποτελεσματικός συντονισμός, συνεννοήσεις κατά τη διάρκεια της συζήτησης.

Βλ. συμπληρωματικά και το Συνοδευτικό φυλλάδιο «Συμβουλές για την Ομαδική Συζήτηση».

© ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – Απρίλιος 2021
– Η χρήση των παραπάνω κανόνων και του συνοδευτικού υλικού σε άλλες διοργανώσεις
μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά από αίτημα προς το ΔΣ της Ένωσης

